

Парки та заповідні місця світу

Наша планета надзвичайно красива, така красива, що людина ніколи не перестане захоплюватися нею. Серед численних чудес світу особливі місце займають дивовижні природні куточки, які з давніх давен вражають людей красою своїх ландшафтів або рідкісними рослинами і тваринами що населяють їх. Проникаючи у незвідані раніше куточки природи, людина неминуче так чи інакше втручається у середовище, яке формувалося протягом тисячоліть. Діяльність людини часто завдає непоправної шкоди природі. Усвідомлення цього факту призвело до необхідності створення охоронних територій - заповідників, національних парків, заказників, резерватів природи, пам'яток природи, парків —пам'яток садово-паркового мистецтва. За висловом відомого французьського зоолога, професора Жана Дорста: "Природу треба охороняти не тільки тому, що вона кращий захист для людини, але й тому що вона прекрасна."

Заповідні місця — окраса землі, наше національне багатство. Книга **Фогт, М. Атлас чудес света / М.Фогт ; пер. с нем. М.Зима. - Харьков : Клуб семейного досуга, 2012. - 301,[3] с.** перенесе вас у будь-яке з 300 наймальовничіших місць різних країн і континентів. Рушайте у дивовижну і вражаючу подорож навколо земної кулі. Ви побачите ні з чим не зрівнянні за своєю красою ландшафти, чудеса природи, величні археологічні пам'ятники, архітектурні шедеври і культурну спадщину людства різних епох. Наведена інформація допоможе дізнатися про все це докладніше.

Національні парки - це території, куди входять природні комплекси і об'єкти, які мають особливу екологічну, історичну і естетичну вартість і призначені для використання з природоохоронною, просвітницькою, науковою, культурною метою та для регульованого туризму. У книзі **Вагнер,Б.Б. Энциклопедия заповедных мест мира : уникальный путеводитель по самым знаменитым национальным паркам и заповедникам / Б.Вагнер. - М. : Вече, 2008. - 478 с.**розповідається більш ніж про 450 заповідників і національних парків світу та про їх мешканців. При цьому автор був змушений обмежитися лише найбільш цікавими і важливими з природоохоронної точки зору територіями 135 країн. Розглянуто переважно заповідні місця, які оберігають тваринний і рослинний світ. Даються короткі характеристики заповідних територій, які перемежуються в книзі з живими розповідями про найцікавіші природні куточки.

Ще у дуже старі часи люди опікувалися збереженням окремих найцінніших природних ділянок чи об'єктів. Наприклад, вважається, що першу заповідну зону на Шрі-Ланці було створено вже у 3 столітті. В Середньовічній Європі знать дбала про збереження продуктивності своїх мисливських угідь, тому для відтворення дичини виділялися особливі ділянки, де тимчасово заборонялося будь-яке полювання, причому покарання порушення заборони було досить суворим. Так охоронялася територія Біловезької пущі, коли з кінця XIV – початку XV ст. Великий князь Ягайло оголосив її заповідною. У 1992 році рішенням ЮНЕСКО Державний національний парк «Біловезька пуща» входить у Список всесвітньої спадщини людства. У 1993 році йому присвоєно статус біосферного заповідника, а 1997 році він нагороджений дипломом Ради Європи. Про цей найстаріший заповідник у Європі оповідає книга **Банников, А.Г. Беловежская пуща / А. Банников. - М. : Знание, 1969. - 31 с. : ил.**

Україна — найбільша країна в Європі. Її неперевершена природа завжди приваблювала до себе людей своїми широкими степами, високими горами, мальовничими озерами. Україна володіє різноманітними природними багатствами, серед яких можна виділити найпотужніший водоспад Криму Джур-Джур; найбільшу у світі карстову печеру в гіпсах Оптимістичну; вулкан Аю-Даг; дикий мис Тарханкут. У Закарпатті розташовані такі поки що маловідомі природні визначні місця України, як єдиний у нашій країні діючий вулкан (незвичайний тим, що замість лави і попелу, викидає... бруд), дивовижної краси високогірне Синевирське озеро і долина нарцисів (унікальний ботанічний заповідник, де в квітні — травні зацвітає поле нарцисів рідкісного виду). Тут-таки розташоване українське «мертве море» — солоне озеро Кунігунда, яке утворилося в результаті просідання соляної шахти. Про величні природні дива української землі розповість книга: **Низовский А.Ю. Сто великих чудес України / А. Низовский. - К. : Арій, 2008. - 414,[1] с. : ил. - (Сер. "100 великих")**. Відкройте для себе Україну — чарівну країну, багату не лише матеріальними цінностями.

Садово-паркове мистецтво виникло на початку зародження цивілізації.

Д.С.Лихачов писав: «Сад – це спроба створення ідеального світу взаємин людини з природою. Тому сад являв собою як у християнському світі, так і в мусульманському, рай на землі – Едем». Сади і парки – це місце спілкування людини з природою, і твори мистецтва. Садово-паркове мистецтво як синтез різних мистецтв є яскравим втіленням картини світу. В ньому найбільшою мірою відчувається взаємозв'язок природи і людини, культури і історії. Естетичні та художні ідеї, вплив моди, економічно-технічні можливості, вимоги певних історичних епох відбито у палацово-паркових композиціях, асортименті використаних рослин, стилі оформлення і змістовності паркових елементів. Про все це можна дізнатись з книги Сто великих заповедників и парков : Сборник / Сост. : Н.Юдина. - М. : Вече, 2002. - 411,[4] с. : ил. - (Сер. "100 великих") У книзі розповідається про міські парки, палацово-паркові ансамблі, національні парки і заповідники та знамениті ботанічні сади світу. А для любителів живої природи - статті про національні заповідники в Австралії та США, Росії та Аргентині, Танзанії та Франції, ПАР і Кенії.

З перлинами європейського садово-паркового мистецтва познайомить книга **Сокровища человечества. Памятники культуры, внесенные в Список всемирного наследия ЮНЕСКО :пер. с нем. / Уве Анхойзер [и др.].** - М. : БММ, 2011. - 335 с. : фото. цв., фото. - Вас чекає захоплива подорож по Королівському парку у Гринвичі та його околицям, Палацово-парковому ансамблю у Версалі, Палацово-парковим ансамблям Потсдама та Берліна; Шёнбрунському палацово-парковому ансамблю, Пару Гуель, палацу Гуель та Casa Mila Антоніо Гауді в Барселоні.

Задовго до прийняття християнства, наші пращури обожнювали природу, поклонялися річкам, озерам, джерелам, шанували ліси, гаї та діброви. Останні вважалися помешканням богів. У них відбувались богослужба і жертвоприношення. Тому в них заборонялося добувати звірів і рубати дерева. За порушення цього табу передбачалась кара і навіть смерть. Завдяки релігійним обрядам природа охоронялася від винищення. Такий підхід у подальшому відігравав важливу роль у створенні заповідників, парків. Значення охорони природи у системі культури величезне. Це відображення рівня естетичного розвитку людства, рівня досягнень в області ландшафтної архітектури, способів світогляду і сприйняття самої людини у світі. Згадаємо слова великого німецького поета І. У Гете: «Природа не визнає жартів, вона завжди правдива, завжди серйозна, завжди сурова, вона завжди права, помилки ж, омани виходять від людей». Вже не перше сторіччя людина шалено пишається своїми творчими здібностями і досягненнями науково-технічного прогресу, але використовуючи і перетворюючи Землю, люди часто завдають їй непоправної шкоди. Тепер людська свідомість доросла до розуміння, що головне завдання Людини на Землі — урятувати й зберегти. І тому збереження заповідних територій як частини надбання людства є одною із найактуальніших проблем культурного розвитку сучасного суспільства.